

Murbrukstraditioner längs Norrlandskusten

Klara Huzell

Nordiskt kalkforum

2022

Bakgrund

Fallstudier längs norrlandskusten

- Nordmalings kyrka, uppförd 1400-tal
- Backens kyrka, uppförd 1508
- Bygdeå kyrka, uppförd 1469
- Lövånger kyrka, uppförd ca 1500
- Nederluleå kyrka, invigd 1492

Undersökningen

Nordmaling, prov 1 & 2

Nordmaling 1

Nordma

Backens kyrka, prov 2 & 3

Backens

Backens 3

Bygdeå, prov 1 & 4

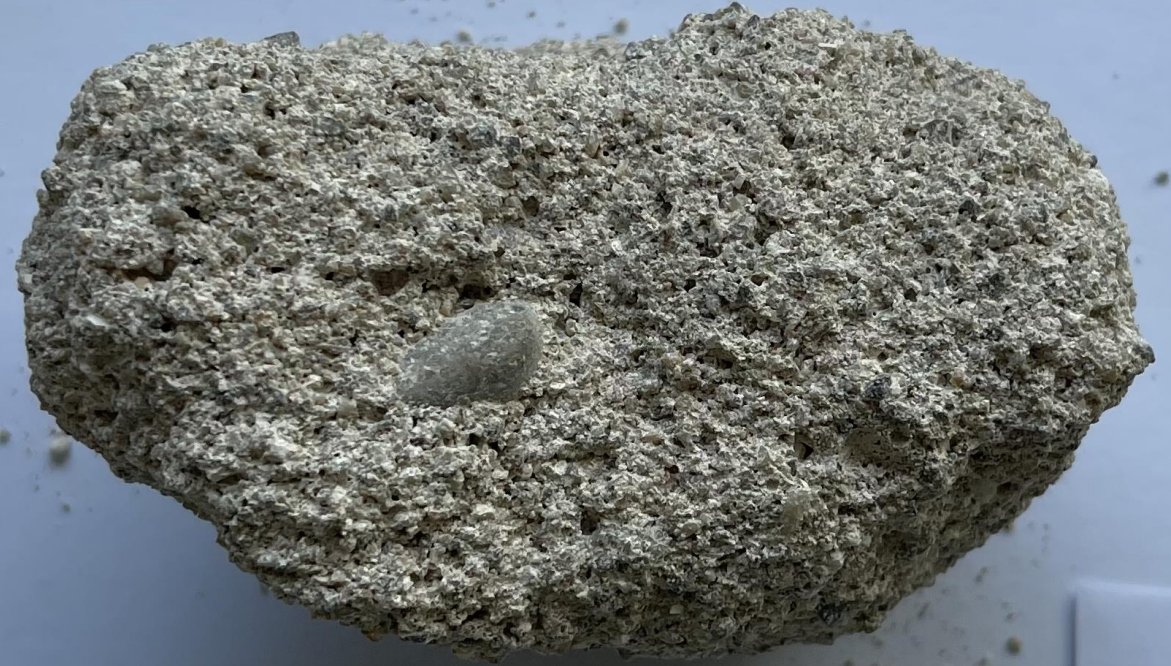

Bygde

Byg

Lövånger, prov 2 & 3

Nederluleå, prov 2 & 3

Luleå 2

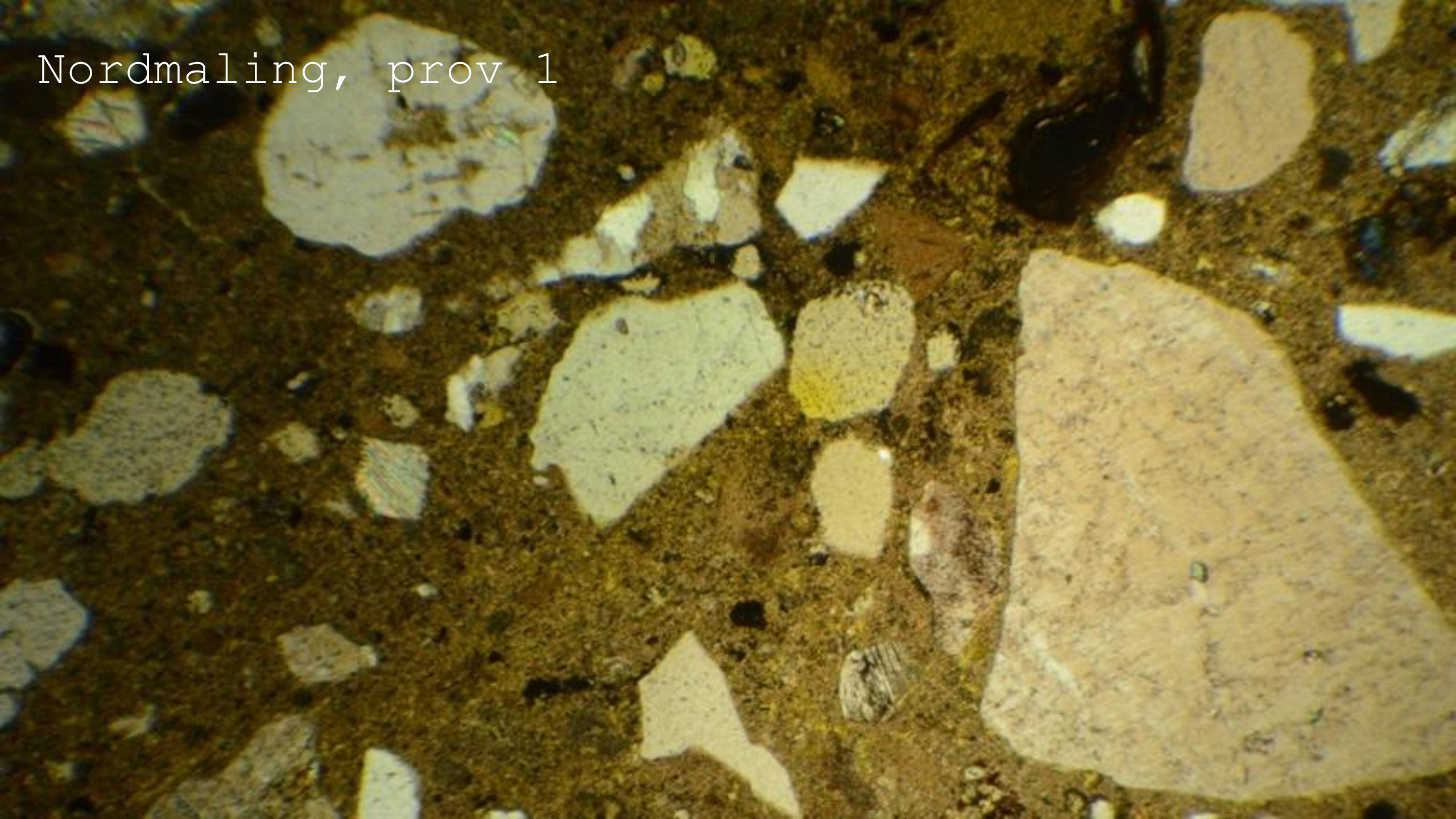

Luleå 3

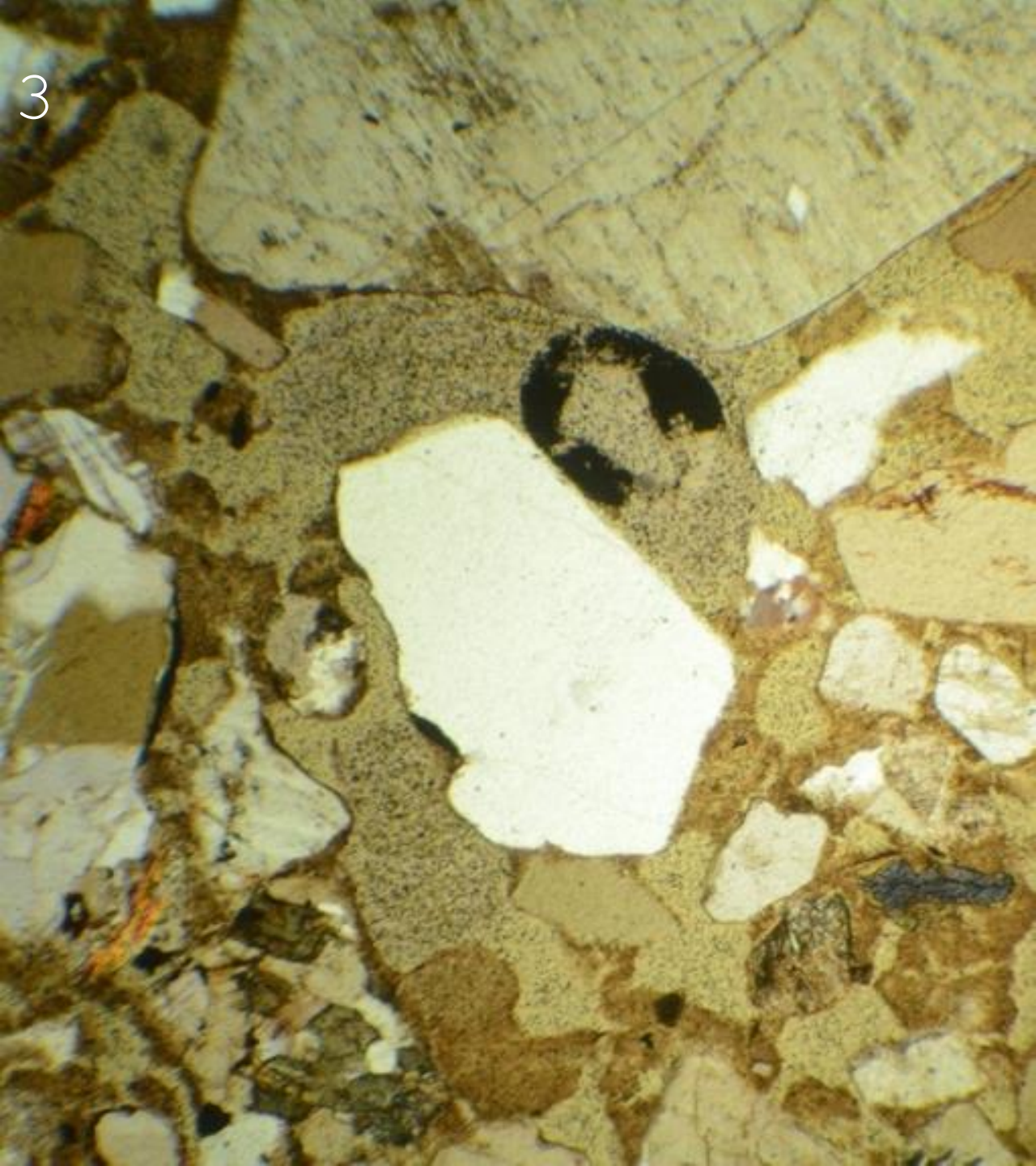
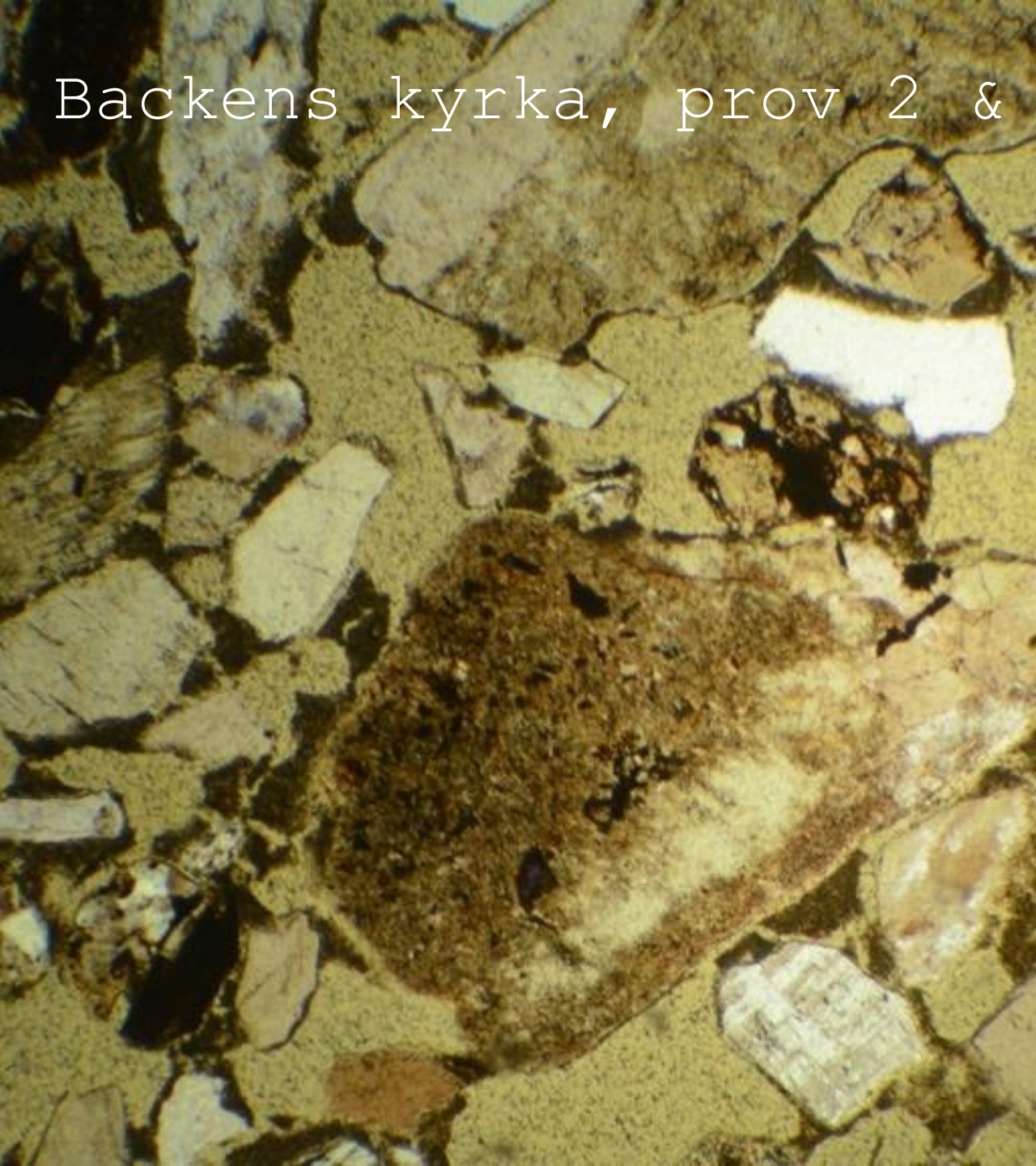
Tunnslipsprover

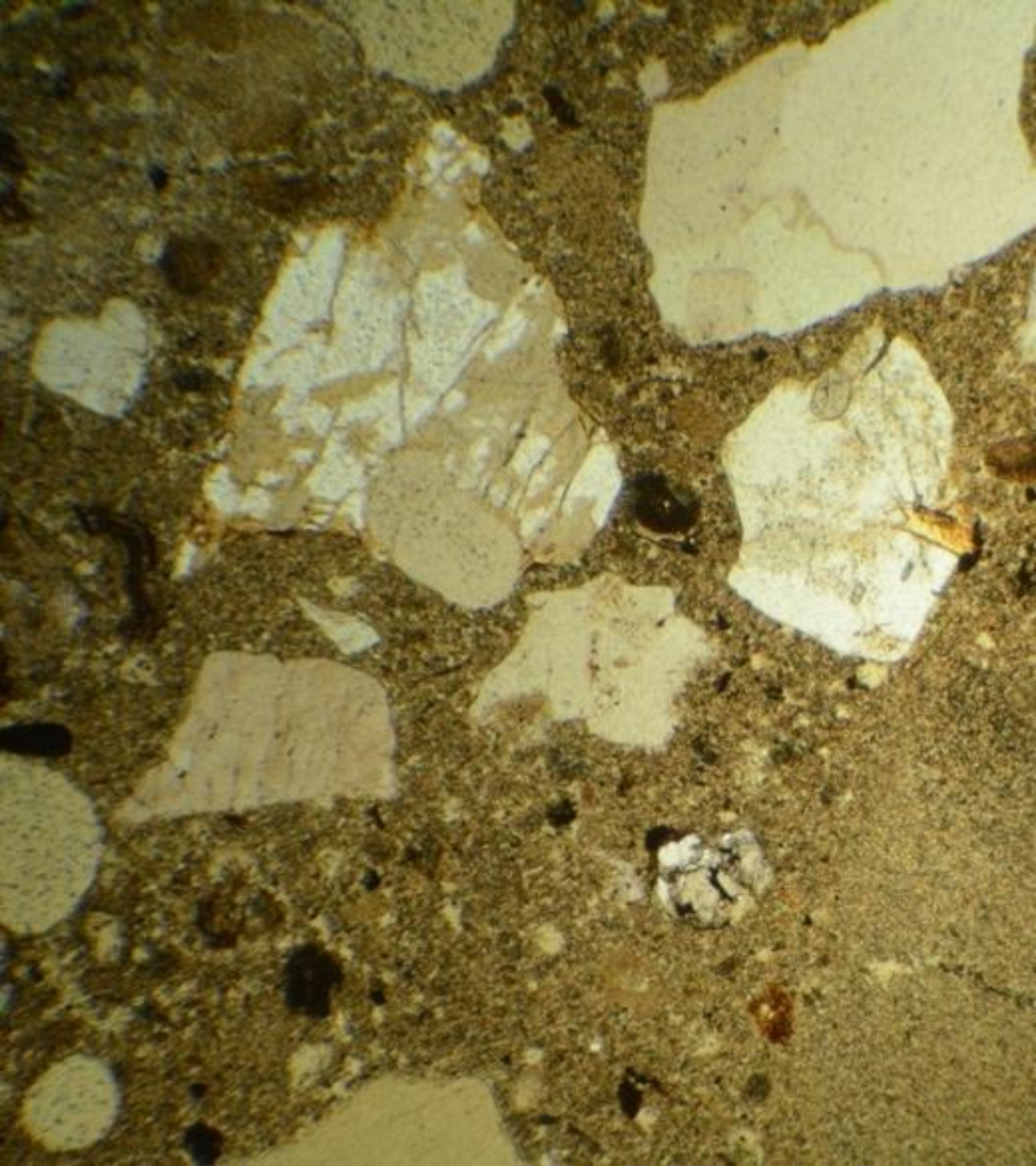
Nordmaling, prov 1

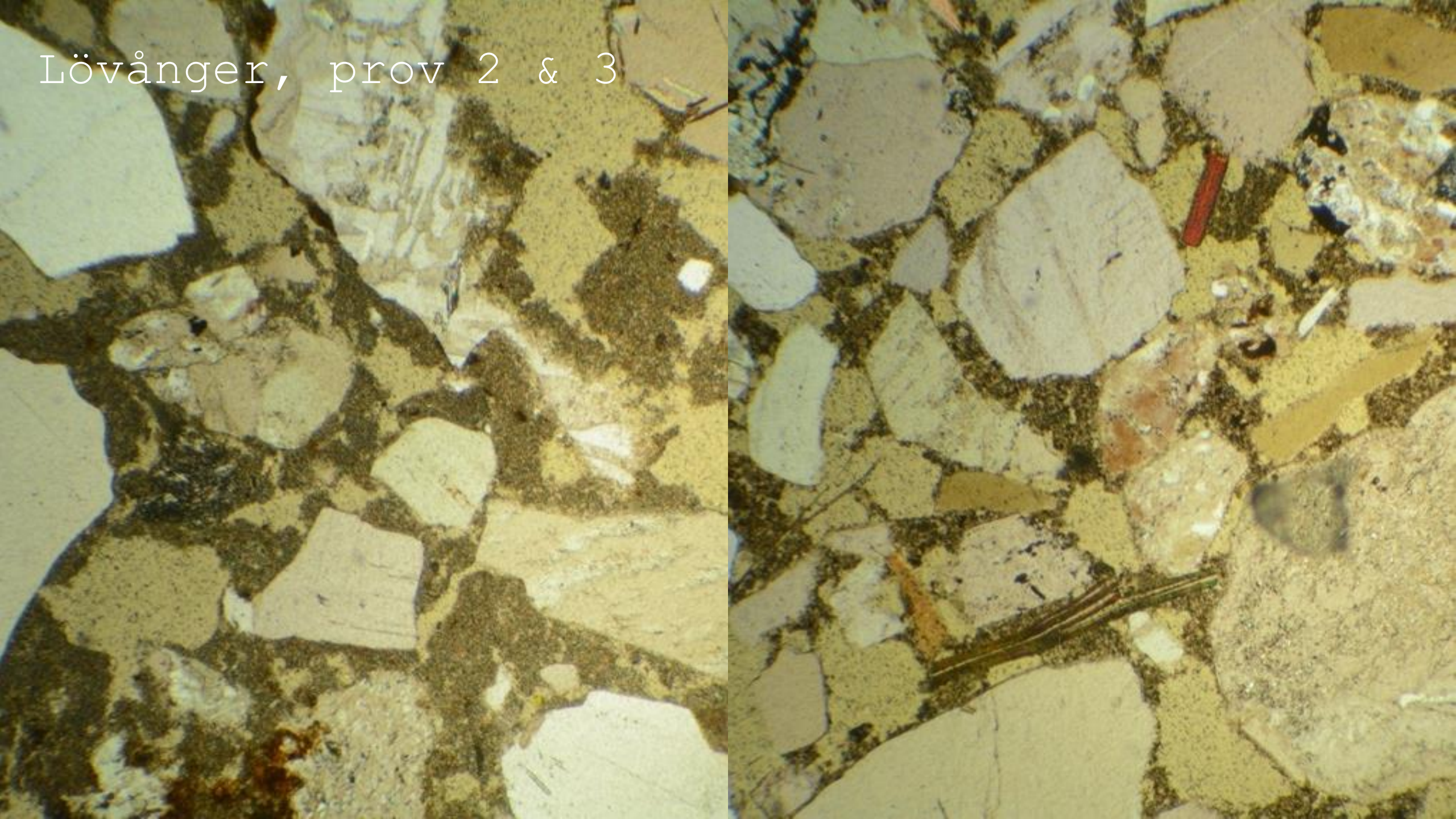
Backens kyrka, prov 2 & 3

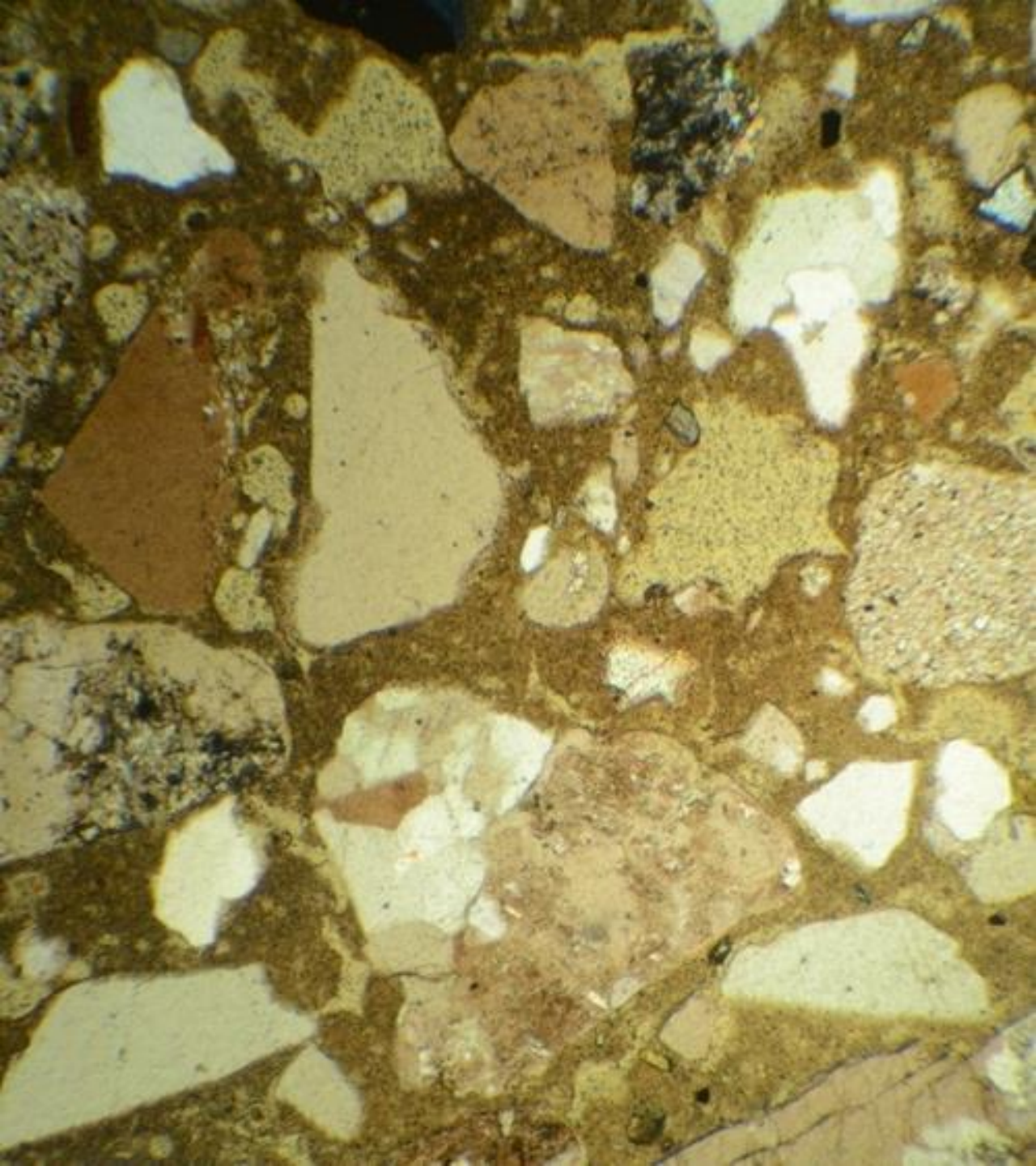
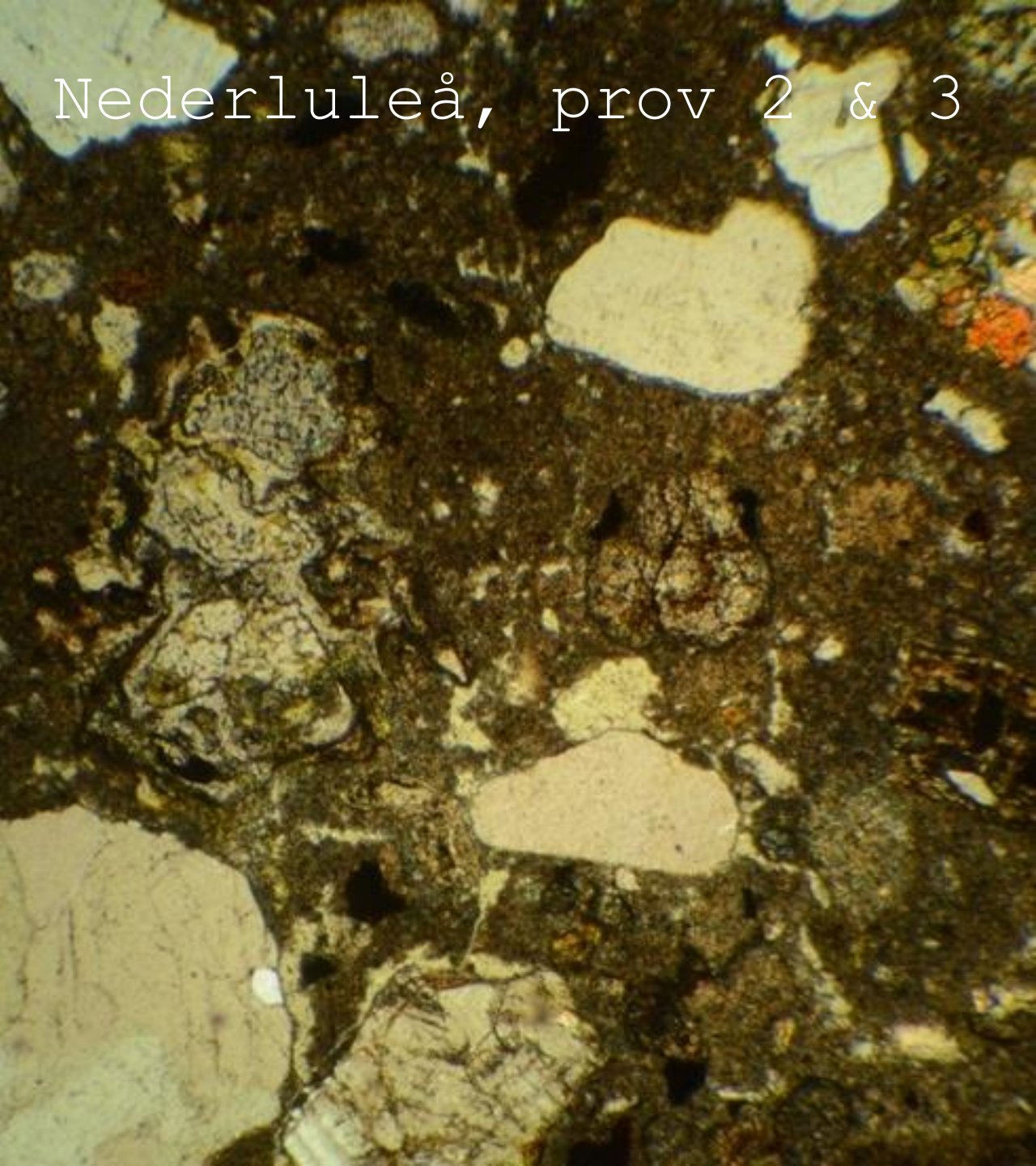
Bygdeå, prov 1 & 4

Lövånger, prov 2 & 3

Nederluleå, prov 2 & 3

Slutsatser

- Gråkalk (jämfört med vitkalk från t.ex. Gotland) Orenheter har gett en magrare kalk där klumparna som förekommer har fått utgöra del av ballasten istället för del av bindemedel.
- Eftersom kalken utgjort delar av ballasten har man knappt behövt tillsätta sand för att få hanterbart bruk.
- Nederluleå – de äldsta proverna, baserat på andelen kalk och orenheter
- Blandningsförhållandena ligger runt 4:1-1:3, Nederluleå störst andel kalk och Lövånger minst

Tack!